

12 dec 2024 -08:04

Een praktische gids om klokkenluiders in België te helpen

De federale Ombudsman en het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens brengen een praktische gids voor klokkenluiders uit. Deze gids heeft als doel klokkenluiders duidelijke en gedetailleerde informatie te verschaffen om hen te helpen wanneer ze misstanden willen melden.

Klokkenluiders spelen een belangrijke rol en wat ze doen, draagt bij tot het goed functioneren van de democratie. Door misbruik, fraude of onregelmatigheden binnen hun organisaties aan de kaak te stellen, dragen ze bij aan transparantie en handelen ze in het algemeen belang. Onvoldoende kennis van hun rechten en angst voor vergeldingsmaatregelen weerhouden hen er echter vaak van om de stap te wagen.

Wat is een klokkenluider? Hoe meld je misbruik of fraude? Hoe kan je beschermd worden? Om deze vragen te beantwoorden, hebben de federale Ombudsman en het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM) de Gids voor Klokkenluiders gepubliceerd. Deze gids is voor iedereen toegankelijk en is een uitgebreide handleiding om klokkenluiders te informeren over hun rechten, hen naar het juiste contactpunt te verwijzen en een echte speak-up cultuur op de werkvloer aan te moedigen.

Klokkenluiden is een recht

Met de inwerkingtreding in 2023 van de klokkenluiderswetten in de federale publieke sector en de privésector is een belangrijke stap gezet om het melden voor klokkenluiders gemakkelijker en toegankelijker te maken. Ze garanderen een betere bescherming tegen mogelijke vergeldingsmaatregelen (ontslag, weigering van promotie, enz.) en verruimen de mogelijkheden om een melding in te dienen. In de privésector kunnen klokkenluiders inbreuken op de wetgeving in 14 specifieke domeinen melden. Klokkenluiders in de federale overheidssector kunnen elke integriteitsschending melden.

Een speak-up cultuur aanmoedigen

Veel potentiële klokkenluiders zijn niet bekend met de wettelijke bescherming waar ze recht op hebben of de kanalen waarlangs ze hun meldingen in alle veiligheid en vertrouwelijkheid kunnen indienen. Dit gebrek aan informatie kan hen ervan weerhouden om actie te ondernemen, met het risico dat problematische of zelfs gevaarlijke situaties blijven voortbestaan.

“ Klokkenluiders nemen vaak echte risico's, zowel professioneel als persoonlijk. En hun aanpak vergt veel moed. Het is dus essentieel dat ze bijvoorbeeld ook psychologische steun krijgen wanneer ze die nodig hebben. ”

Martien Schotsmans
Directeur van het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens

“ Maar al te vaak weerhoudt de angst voor vergeldingsmaatregelen of een gebrek aan informatie en kennis over klokkenluidersregelgeving potentiële klokkenluiders ervan om hun mond open te doen. Het is daarom essentieel om het bewustzijn te vergroten en mogelijke klokkenluiders bijvoorbeeld te informeren over de verschillende vormen van bescherming, en de voordelen van een proactieve aanpak van klokkenluiden. ”

David Baele
Federaal Ombudsman

Informeren om beter te kunnen handelen

De klokkenluidersgids vormt een uitgebreide en praktische bron van informatie voor klokkenluiders in België. Hij geeft informatie over hoe een melding in te dienen en geeft details over de beschikbare bescherming en de steun waarop klokkenluiders een beroep kunnen doen.

De gids is bedoeld voor iedereen die te maken krijgt met zorgwekkende situaties in zijn of haar professionele omgeving, of het nu gaat om (ex-)werknemers, vrijwilligers, ambtenaren, personen die als zelfstandige een dienst verlenen aan een organisatie, enz.

De gids beschrijft:

- De voorwaarden om als klokkenluider te worden beschouwd;
- De verschillende kanalen om een melding in te dienen;
- De rechten van klokkenluiders en bestaande bescherming;
- De verschillende soorten ondersteuning die klokkenluiders kunnen vragen;

- De verschillende manieren om een melding te doen en de te volgen stappen.

De gids is voor iedereen toegankelijk en kunt u gratis raadplegen en downloaden op de websites van de federale Ombudsman en het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM).

Website van het FIRM

Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering
van de Rechten van de Mens
Leuvenseweg 48
1000 Brussel
België
<https://www.firm-ifdh.be>
info@firm-ifdh.be

Jolien Carnel
Communicatiemedewerker
+32 479 86 88 23
jcar@firm-ifdh.be

Pierre Charlot
Communicatie
+32 479 88 64 62
pierre.charlot@firm-ifdh.be